

P-tillstånd

Några centrala synpunkter från Handikappförbunden till möte på Näringsdepartementet den 23 september 2015 rörande fusk och missbruk av parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

Handikappförbunden välkomnar regeringens initiativ att komma tillrätta med fusk och oegentligheter och vill gärna bidra med vår kunskap. Vi har flera konkreta förslag på hur kriminalitet och fusk kan motarbetas, men vill poängtera att frågan om parkeringstillstånd är vidare än så. Tillämpningen av parkeringstillstånden kantas av en rad ytterligare problem som vi hoppas att regeringen också tar initiativ för att komma tillrätta med. Vi vill därför börja med några viktiga medskick till det fortsatta arbetet:

- **Våra förbunds medlemmar som är i behov av parkeringstillstånd drabbas av missbruket på flera sätt.** Tillgången till parkeringsplatser minskar när de utnyttjas av obehöriga. Debatten om fusk spiller också över på dem som rättmätigt har parkeringstillstånd. Vi hyser också en oro för att tillståndsgivarna blir mer restriktiva om missbruket inte går att stävja. Det leder i värsta fall till att personer som har ett reellt behov av tillstånden, inte får sina behov tillgodosedda.
- **Parkeringstillstånden fyller en mycket viktig samhällsfunktion och måste värnas!** För att personer med funktionsnedsättningar ska kunna vara delaktiga på lika villkor som andra medborgare, är det helt centralt att ha möjlighet att kunna röra sig fritt i samhället och kunna ta del av samhällsutbudet. Det är en fråga om mänskliga rättigheter. För vissa personer med funktionsnedsättning är just parkeringstillstånden en förutsättning för att överhuvudtaget närma sig likvärdiga villkor för rörlighet som andra medborgare har som självklar möjlighet.
- **Tillståndsgivaren gör idag en för begränsad bedömning av kriterierna för vilka som ska ha rätt till parkeringstillstånd.** I behovsbedömningen måste sociala faktorer vägas in som ser till den enskilde individens hela situation. Vägtrafikförordningen definierar för ensidiga och restriktiva kriterier som inte uppfyller lagens syfte med parkeringstillstånden. Ett kriterium för om en person utan hjälp kan gå en viss sträcka ger en mycket begränsad bild av det

individuella behovet. Prövningen måste göra en bredare bedömning som omfattar individens hela situation och dennes möjligheter att kunna förrätta de ärenden som parkeringstillståndet ska ge förutsättning till.

- **Vi är tveksamma till om Transportstyrelsen ensamt är rätt huvudman att utfärda föreskrifter.** Myndigheten besitter stor kompetens i trafikfrågor men saknar kompetens att göra den sociala bedömningen som krävs för att lagen ska tillämpas så som lagstiftaren avsett. Med ett mer kvalificerat handläggande tror vi att träffsäkerheten för beviljandet av tillstånd blir högre, vilket också skulle begränsa ett felutnyttjande eller överutnyttjande.
- Det är också problematiskt ur ett rättssäkerhetsperspektiv att det inte finns en **överklagansmöjlighet** för den enskilde gentemot Transportstyrelsens beslut.

En mer träffsäker process för beviljande av parkeringstillstånd och en stärkt rättssäkerhet för den målgrupp som lagen vill nå, tror vi även får positiva effekter för problemen med missbruk.

Ytterligare förslag som direkt inriktar sig mot det fusk och i vissa delar den kriminella verksamhet som uppmärksammats av media, föreslår vi:

- **En nationell databas som med register** över vilka personer som uppbär tillstånd. Databasen behöver inte innehålla uppgifter om orsaker till det beviljade tillståndet, eller andra uppgifter som kan uppfattas som integritetskränkande. För funktionaliteten av ett register räcker uppgiften att en person har rätt till parkeringstillstånd.
- På sikt kanske en **uropeisk databas** borde upprättas. Den svenska regeringen borde oaktat detta initiera en diskussion inom EU om en gemensam hållning.
- Parkeringsvakter måste ges **utökade befogenheter att kontrollera identitet** på den som nyttjar ett parkeringstillstånd. Kopplingen mellan den som beviljats ett tillstånd och den som för stunden nyttjar tillståndet måste kunna säkerställas.
- Överväg **straffskärpningar för olika former av missbruk av tillstånden.** Olika grader av kriminalitet och missbruk måste mötas av relevant straffpåföljd.

- **Satsa på informationsinsatser**, både riktade till allmänhet och till de som beviljas parkeringstillstånd. Det är olyckligt när frågan endast uppmärksammas i massmedia relaterat till fusk. Medvetenheten bland gemene man om tillståndens viktiga betydelse upplever vi som låg. Det är oacceptabelt om den moraliska tröskeln för att missbruka parkeringstillstånd blir för låg. Det är inte heller önskvärt att gemene man börjar agera parkeringsvakter för att beivra fusk.

Pelle Kölhed

HANDIKAPPFÖRBUNDEN